

לג בעומר

מנהגי לג בעומר

הטעם לשמחת ל"ג בעומר משום שתלמידי רבי עקיבא שמתו בימי הספירה, פסקו מלמות ביום זה. יש אומרים שרק בל"ג בעומר עצמו לא מתו, אבל אח"כ מתו עוד, לכן יש נוהגים מנהגי האבילות גם אחר ל"ג בעומר.

אין אומרים ביום זה תחנון וגם במנחה ביום שלפניו אין אומרים.

אין להתענות ביום זה, חוץ מחתן שמתענה ביום חופתו.

מנהג נפוץ ביום זה להדליק מדורה לכבוד התנא רבי שמעון בר יוחאי, ושרים בעת ההדלקה שירות ותשבחות להשי"ת, וכן השירים לכבוד רשב"י.

טעמים רבים לשמחה ביום זה:

א. יום הסתלקותו של רשב"י, והוא עצמו ביקש שלא יתאבלו עליו, אלא ישמחו בשמחתו שזכה לאור הגנוז, שהקב"ה שמח בבוא אליו נפש צדיק.

ב. באותו יום גילה סודותיו לתלמידיו קודם פטירתו וחיבר האידרא רבא ואידרא זוטא.

ג. יש המסבירים ע"פ הגמרא, שאחרי שמתו תלמידי רבי עקיבא היה העולם שמם שנשתכחה תורה, עד שבא ר"ע אצל רבותיו שבדרום ולימד אותם והם העמידו תורה באותה שעה, ורשב"י היה ביניהם והיום ההוא שהתחיל ר"ע ללמד היה ל"ג בעומר, והשמחה היא על החזרת אור התורה.

חינוך התגלחת - החלאקה לקטנים בפעם הראשונה נחוג בשמחה, כדברי ה"שערי תשובה": "והענין של השמחה הוא מנהג ארץ ישראל ... שעושים שמחה בתגלחת הראשונה של קטן שמחנכים אותו במצוות, להיות לו פיאות הראש ...".

רמז בתורה להתגלחות הקטן בן שלוש שנים וביום ל"ג בעומר, מצא בעל ה"עטרת ישועה", כי הפסוק "והתגלח", כתוב ג' גדולה, לרמז כי בעת שנתגדל הילד ונעשה בן ג' שנים יש לגלחו, והפסוק הזה הוא פסוק ל"ג, להורות שמגלחים אותו ביום ל"ג בעומר.

אף שהיו שהקפידו שלא לספר הילד לפני הגיעו לגיל שלוש שנים, בארץ ישראל שעולים לאתרא קדישא מירון, נהגו שאף שעדיין חסרים כמה חדשים עד שימלאו לו ג' שנים, מקדימים לספרו ביומא דהילולא דרשב"י במירון.

על הפסוק "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", מובא במדרש: כל מעשיהם של ישראל מובדלים מן אומות העולם ... בתגלחתם - ופאת זקנם לא יגלחו ... להיות לי, הרי אתם שלי. בכל דור ודור נלחמו שומרי כרם ישראל נגד מגמת המשכילים שרצו להתקרב לגויים ולקצץ ראשונה בפיאות, הורו הרבנים על גידול פיאות המורים על הייחודיות היהודית. מלבד זאת היו לפיאות ערך בפני עצמם, סמל לדבר שבקדושה, אשר היהודי היה מוכן להישבע באחיזתו בהם לאמינות ולאימות דבריו, ובמקרים מסוימים אף למות עליהם.

רבי חיים ויטאל כותב על רבו האר"י: "והר"ר יונתן סאגי"ש העיד לי, שבשנה הראשונה קודם שהלכתי אני אצלו ללמוד עם מורי ז"ל ... הולך בנו הקטן שם עם כל אנשי ביתו ושם גילחו ראשו כמנהג הידוע, ועשה שם יום משתה ושמחה".

לג בעומר

בעל ה"משנת חסידים" כותב: "ביום ל"ג בעומר ... אם דר בארץ ישראל ילך לשמוח על קברו, ושם ישמח שמחה גדולה, וכל שכן אם הוא פעם ראשונה כשמגלח ראש בנו ומניח הפיאות שהוא מצוה".

עדויות רבות בתקופות שונות נכתבו על ידי המבקרים במירון, כולם אינם מסתירים את התפעלותם מהמחזה המרהיב של שמחת ה"חלאקה" במירון.

הכל מספרים על החתנים הרכים היושבים על כתפי אבותיהם במלבושי כבוד והדר, על השירה והשמחה הבוקעת רקיעים ועל האבות - המחלקים לכל מגדנות ויי"ש - המעוטרים גם הם במלבושי השבת.